

VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERİN BORÇLARININ TECİLİNDE KOLAYLIK-YENİ DÜZENLEME

Vergi mükellefleri faaliyetlerini yürüttükleri sektörde veya ekonominin bütününde ortaya çıkan olumsuz gelişmeler nedeniyle zarar uğramakta ve borçlarını ödemekte güçlük çekmektedirler. Güçlükler finansman politikalarını iyi yürütememekten de ortaya çıkabilir. Kamuya olan vergi borçları da bu durumlarda ödenememektedir.

Vergi idaresi ödenemeyen vergi alacaklarını cebri icra yoluyla tahsil etme yoluna gitmektedir.6183 Sayılı Amma Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da kamu alacağının cebren tahsil yolları hükme bağlanmıştır. Ancak idare bazı hallerde cebri yollara baş vurmaz.

Kamu borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczedilmiş malların paraya çevrilmesi borçluyu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla alacaklı idare tarafından 36 aya kadar, tecil faizi alınmak suretiyle tecil edilebilmektedir. Tecil şartları 6183 Sayılı Kanun'un 48.nci maddesinde düzenlenmiştir.

48.nci maddedeki genel uygulama yanında Vergisini düzenli ödeyen, vergileme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getiren vergi mükelleflerine uygulanmak üzere,27 Mayıs 2017 tarih ve 30078 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 7020 Sayılı Kanun'un 7.nci maddesi ile 6183 Sayılı Kanuna 48/A maddesi eklenmiştir. Yürürlük 01.01.2018 Bilindiği üzere vergiye uyumlu mükelleflere gelir ver kurumlar vergisinde %5lik bir avantaj tanınması kabul edilmişti. Bu tür farklılaştırmalar vergi uyumuna hassasiyet göstermeyen mükellefleri dezavantajlı hale getirmektedir. Vergilerin tecil edilmesi ile ilgili yeni düzenlemeler kısaca aşağıda olduğu gibidir.

Uygulamanın kapsamı

Devlete ait olup Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerince takip edilen ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergi, resim, harç ve cezalar ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammının vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczedilmiş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş olmak ve aşağıda belirtilen şartları taşımak koşuluyla vadesi bir yılı geçmemiş alacaklar Maliye Bakanınca 36 ayı geçmemek üzere faiz ve teminat alınarak tecil olunabilir.

Gerekli şartlar

7020 Sayılı Kanunla 6183 Sayılı Kanuna eklenen 48/A Maddede belirtilen imkanlardan yararlanacak borçluların;

1. Başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıl süreyle; ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması,

2. Başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıla ait vergi beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş olması (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.).

3. Bu madde kapsamına giren ve başvuru tarihi itibarıyla vadesi 1 yılı geçmemiş borcunun borç ödemedi hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödenememiş olması, şarttır.

48 inci maddesine göre tecil edilen veya özel kanunlara göre ödeme planına bağlanan borcun bulunması 48/A madde hükmünden yararlanılmasına engel teşkil etmez.

Bu madde kapsamında tecil edilen alacaklara. 48 inci maddeye göre belirlenen oranda faiz tatbik edilir.

Alınacak teminat miktarı ve Bakanlar Kurulu'nun tecille ilgili yetkileri

Amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı beş yüz bin Türk lirasını (bu tutar dâhil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı beş yüz bin Türk lirasını aşan kısmın %25'idir.

Bakanlar Kurulu

1.Teminatsız tecil tutarını; yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye, zorunlu teminat oranını %50'ye kadar artırmaya, sifira kadar indirmeye, yeniden kanuni orana getirmeye,

2.Borçlunun çok zor durum hâlinin tespitinde kullanılmak üzere varlıklar, yükümlülükler ve nakit akımlarını esas alan mali göstergeler ile mali durumu tespiti yarayan diğer ölçütlere dayalı kriterleri belirlemeye, belirlenen kriterler çerçevesinde çok zor durum hâlini derecelendirmeye ve bu dereceleri dikkate alarak;

- a)Tecil süresini 60 aya kadar uzatmaya,
- b)Farklı faiz oranları belirlemeye.

3.Tecil edilecek gecikme zammını, Türkiye İstatistik Kurumu'nun her ay için belirlediği Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplatmaya,

4.Madde hükmünü, alacaklı diğer amme idarelerini, alacak türlerini ve uyumlu borçlu kapsamına girebilecek borçlu kriterlerini belirleyerek uygulamaya (Devlete ait olup Maliye Bakanlığı'na bağlı olanlar dışındaki tahsil dairelerince takip edilen alacaklar dâhil), yetkilidir.

Yukarıda, (4) numaralı bentteki yetkinin kullanılması halinde bu madde ile Maliye Bakanına tanınan yetkiler 48 inci maddede tanımlanan alacaklı amme idarelerinin tecile yetkili makamları tarafından kullanılır.

Maliye Bakanı'nın yetkileri

Maliye Bakanı;

- 1.Tecil edilecek amme alacağını tür ve tutar olarak belirlemeye,
- 2.Tecilde taksit zamanlarını, ödemelerin başlayacağı ayı, tecil talep tarihini takip eden aydan başlamak üzere 12 ayı geçmeyecek şekilde belirlemeye, ödeme dönemlerini, azami altı ayda bir yapılacak şekilde düzenlemeye,
- 3.Tecilde diğer şartları belirlemeye yetkilidir.

Tecil komisyonu kurulması

Maliye Bakanı, tecil yetkisini, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak şartıyla oluşturulacak tecil komisyonlarına devredebilir. Komisyonların teşkili ve çalışma usul ve esasları Maliye Bakanı'nca belirlenir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi nedeniyle muaccel olan amme alacağının tecili, talep edilmesi hâlinde en fazla iki defa geçerli sayılabilir.

Haczin kaldırılması, teminatın çözümü

Tecilden önce haciz yapılmışsa mahcuz mal değeri tutarınca teminat yerine geçer. Tecil edilen amme alacakları ile ilgili olarak daha önce tatbik edilen ve borcun tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminat iade edilir. Ancak, mahcuz malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla olması hâlinde, tatbik edilen hacizler, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı mahcuz mal değerinin altına inmediği müddetçe kaldırılmaz.

Tecilli borca karşılık alınan teminat ise, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarının zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır.

Haczedilmiş malların satışına izin verilme şartları

Tecil edilen amme alacağının iki milyon Türk lirasını (bu tutar dâhil) aşmaması, mahcuz malın 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan (menkul ve gayrimenkul) mal olması ve bu 6183 Sayılı Kanuna göre belirlenmiş değerinin %50'sinden aşağı olmamak üzere satış bedelinin %50'sinin tahsil dairesine ödenmesi şartıyla mahcuz malın satışına izin verilir. Bu takdirde, kalan tecilli borç tutan için zorunlu teminat tutarını karşılayacak mahcuz mal ve/veya teminat bulunması şartıyla satılan mal üzerindeki haciz kaldırılır. Bu hüküm iki milyon Türk lirasını aşan tecilli borçlarda, değeri iki milyon Türk lirasına kadar olan mahcuz mallar için uygulanır.

Tecil şartlarına uyulmaması

Tecil şartlarına riayet edilmemesi hâlinde tecil talep tarihinden itibaren 5 yıl geçmedikçe bu madde hükümlerinden (sekizinci fıkra hükümleri saklıdır) yararlanılamaz.

Bu madde kapsamında tecil edilen amme alacakları hakkında 48 inci maddenin yedinci fıkrası hükümleri uygulanır ve tecil edilen gecikme zammının (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanmış olması hâlinde gecikme zammı (51 inci maddesine göre) ile aradaki fark tahsil edilir.